

205 . Teregova | Județ: Caraș-Severin | Punct: La Hideg (La Luncă) | Anul: 2002

Anul: 2002

Cod RAN: 54289.01

Perioade: Antichitate, Evul Mediu

Epoci: Epoca romană timpurie, Evul Mediu

Tipuri sit: structură de cult/religioasă

Categorii sit: Apărare (construcții defensive)

Autori: Adrian Ardeț, Lucia-Carmen Ardeț, Felix Marcu, Ioan Piso

Instituții: Muzeul Județean de Etnografie și al Regimentului de Graniță, Caransebeș, Liceul Teoretic "Traian Doda" Caransebeș, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca, Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, Cluj-Napoca

Raport

Scopul campaniei a fost de a extinde cercetările în baraca a cărei extremitate fusese surprinsă în anul precedent prin secțiunea S 1. A fost prelungită cu 10 m spre nord secțiunea S 1 din anul 2001 și au fost deschise două suprafețe, S 2 și S 3, la vest de S 1. Secțiunea S 1 a avut prin urmare dimensiunile totale de 35 x 2 m și s-a procedat, față de vechea secțiune, la renumerotare, fixând punctul 0 la extremitatea sudică. S 2 și S 3 au dimensiunile de 6 (E - V) x 3,50 (N - S) m. În cursul săpăturii martorul dintre S 2 și S 3 a fost desființat, rezultând o suprafață de 7,50 (N - S) x 6 m (E-V). S 2 se afla la sud de S 3, paralel cu via sagularis, iar între S 1 și S 2/S 3 a fost păstrat un martor de 1 m.

Din raportul pe anul 2001 rezultă că fazele barăcilor sunt foarte bine păstrate și conțin mult material. În actuala campanie am avut neplăcuta surpriză de a constata că după primul metru din prelungirea lui S 1 și în aproape întreaga suprafață S 2/S 3 se găsește o imensă groapă modernă, care a distrus întreaga stratigrafie până la humus și chiar dincolo de el și a eliminat materialele arheologice. Merită atenție că pietrele de râu au fost dispuse într-un strat compact, având și deasupra și dedesubt pământ de grădină. După ce am formulat mai multe ipoteze, am aflat și tristul adevăr. În anii '50-'60 niște profesori de la Liceul din Caransebeș, mânați de gustul aventurii arheologice, au scormonit într-un chip mizerabil o porțiune a castrului, însușindu-și materialele și nelăsând nici o documentație. Totuși, câteva țigle ștampilate au ajuns la Muzeul din Caransebeș, ceea ce explică și cunoașterea de către autorii IDR III/2 a ștampilelor MAG și COH VIII RAET. Tot ce am mai putut face a fost să încercăm a surprinde în humus sau în lutul virgin șanțurile pereților barăcilor. Singurele porțiuni în care s-au păstrat elemente arheologice romane sunt m. 25-28 ai lui S 1 și colțul de sud-est al lui S 2.

Descrierea pereților:

P 1 - Surprins în S 1 și S 3, reprezintă peretele sudic dinspre via sagularis a clădirii. Șanțul de implantare este lat de 35 cm și adânc de 65 cm de la nivelul pietrișului 37, scurs din prima fază a viei sagularis. Au fost identificați prin pigmenți de arsură și de chirpic doi pari, probabil rectangulari, cu dimensiuni de 15 x 20 cm, aflați la o distanță de 130 cm unul de celălalt. Stratigrafia lui S 1 ne arată că P 1 a fost făcut odată cu via sagularis. Șanțul era săpat, parii implantați și șanțul umplut atunci când la nivelul său superior s-a prelins pietriș din via sagularis, după care a fost înălțată elevația. La extremitatea de vest P 1 face colț cu P 2 în colțul de S-E al lui S 2.

P 2 - A fost surprins în S 2 și S 3, are direcția S - N, fiind lat de 35 cm și se distinge prin pământ amestecat, lut nisipos și humus, ca și prin urmele unor stâlpi care conțin bucățele de chirpic ars. Adâncimea de peste 50 cm nu a putut fi exact stabilită, dar este probabil identică cu cea a celorlalți pereți. Din P 2 pornesc spre est pereții P 3 și P 4. P 2 continuă și dincolo de P 4, spre a se întâlni cu un perete E - V, care ar încheia clădirea înspre nord. În apropierea intersecției cu P 4, la 30 cm sud de aceasta, a fost distinsă o

groapă de stâlp cu urme de arsură și cu dimensiunile de 25 (N - S) x 15 cm (E - V).

P 3 - A fost surprins în S 1 și S 2/S 3, având direcția E - V. A putut fi surprins și în profilul vestic al lui S 1 și în profilul estic al lui S 3. Leagă pe P 2 cu P 6 și din el pornește spre nord P 5. Șanțul este lat de 30 cm și adânc de 60 cm.

P 4 - A fost surprins în S 1 și S 3, este orientat E - V și îl leagă pe P 2 de P 6. P 7 nu este continuarea lui P 6. Șanțul lui P 4 este lat de 35 cm și adânc de peste 50 cm.

P 5 - Se află în S 1 între P 3 și P 4 pe direcția N - S. Este lat de circa 25 cm. La 30 cm de P 3 pare a se întrerupe pe o distanță de 55 cm între doi stâlpi care se află de fapt la 70 cm unul de celălalt. Stâlpul de sud era patrulater, având dimensiunile de 12 (N - S) x 15 cm (E - V). Pe parcursul lui P 5 se mai disting încă două gropi de stâlpi.

P 6 - A fost surprins de-a lungul profilului estic al lui S 1. Prin urmare îi cunoaștem lățimea doar parțial (15 cm). Adâncimea este de circa 50 cm. Se află între P 3 și P 4, având orientarea N - S. Șanțul său trece și la sud de P 3 pe o lungime de 120 cm (numită P 6'). A fost probabil o eroare, căci șanțul a fost umplut, dar nu a fost continuat de o elevație, fiind acoperit de c. 13 și apoi de c 5'.

P 7 - A fost surprins în S 1 pe direcția N - S, intersectându-se cu P 4 și în continuarea și nu în prelungirea lui P 6. Groapa de implantare este de 30 cm, iar adâncimea de circa 50 cm. Se distinge destul de greu în lutul virgin (c 24). Lui P 7 pare să-i aparțină un par, a cărui groapă patrulateră cu dimensiunile 8 (E - V) x 15 cm (N - S) a fost surprinsă lângă marginea secțiunii în dreptul m 33. Este posibil ca edificiul să-l încheie în dreptul acestui par. Nu am distins nici un perete E - V din cauza gropii profesorilor din Caransebeș, foarte adâncă în această zonă.

P 8 - A fost surprins în S 1, având orientarea E - V. Se distinge foarte greu. Șanțul de implantare ar putea avea adâncimea de circa 60 cm. Pe fundul lui apar pigmenți de chirpic ars. Leagă pe P 7 de P 2, aflându-se la numai 50 cm de P 4. Nu înțelegem ce rost ar avea la o distanță atât de mică și, așa cum se va vedea mai departe, nu există diferențe între planurile primelor două faze ale clădirii.

Profilul sudic al lui S 2:

Este singurul dintre toate profilele care mai păstrează elemente romane, restul fiind distrus de profesorii din Caransebeș. Lutul nisipos virgin (24) este urmat de humusul antic (27). Pe acesta putem surprinde în partea de est a profilului, pe lungime de 50 cm, slabe urme de pietriș (53) din prima via sagularis, cu o grosime de 2-3 cm. Urmează o umplutură de circa 5 cm și un strat de pietriș (54), surprins pe o lungime de 120 cm, având o grosime de maximum 15 cm. Aparține probabil celei de-a doua via sagularis. Urmează o umplutură de 10 cm și un nou strat de pietriș (55), surprins pe o lungime de 80 cm și cu o grosime de 10 cm. Aparține celei de-a treia via sagularis. Puțin pietriș dintr-o via sagularis (prima sau a doua), mai poate fi constatată și între m 2-4. Pietrișul din această zonă ar putea proveni din amenajarea spațiului dintre baracă și via principalis. În extremitatea de vest a fost identificată pe o lungime de 85 cm și pe o grosime de 30 cm via principalis (42), construită din straturi de pietriș puse direct pe humus. Distingem pe profil și o piatră de carieră de 25 x 5 cm. La est de via principalis se află o rigolă (49) lată de 95 cm. Adâncimea față de humusul pe care este așternută via principalis este de 30 cm.

Fazele edificiului:

Se confirmă concluziile din 2001 privind cele trei faze ale barăcii. Nici măcar un singur element nou nu a putut fi surprins din faza III. În ce privește primele două faze, putem afirma că au avut același plan, că avem de-a face cu una și aceeași construcție, care a suferit o reparație constând înainte de toate în refacerea chirpiciului și ridicarea podelei cu chirpicul vechi (13 și 13'). Un argument constă în faptul că atât amenajarea 13+13', cât și amenajarea 5', sunt întrerupte de pereții P 1 și P 3. Nivelul de călcare în prima fază se află la baza lui 13 și 13' și constă dintr-o peliculă (50) de lut brun cu pigmenți de arsură. Nu este exclus să avem de-a face cu o ușă între încăperea alcătuită din P 6+P 5 și P 3+P 4 și încăperea de vest, alcătuită din P 5+P 2 și P 3+P 4. Pereții ca atare împreună cu stâlpii lor nu au suferit modificări, iar sfârșitul edificiului a fost cauzat de un incendiu care a mistuit totul pe neașteptate. În colțul de sud al lui S 2, lipit de P 1, a fost identificat un cuptor circular (47), cu diametrul de 1 m. Avea pereții groși de 25 cm. L-am găsit

distrus în partea superioară de groapa modernă. În ce privește planul, clădirea se află probabil în praetentura dextra a castrului, situată de-a lungul vici sagularis și evident la est de via principalis. Între extremitatea sa vestică și via principalis, pe o porțiune de circa 3 m, nu am putut surprinde nici un element de construcție, de pildă urme de pari de la un portic. Așa cum ne apare din secțiuni, clădirea este împărțită în trei șiruri de încăperi orientate E - V: un prim șir de încăperi între P 1 și P 3, apoi P 3 și P 4 și probabil P 4 și un alt perete undeva spre nord și căreia îi aparține P 7. Nu avem încă de-a face cu contubernia clare, astfel încât nici orientarea generală și nici rostul edificiului nu sunt sigure. Putea fi dispus fie per strigas, fie per scamna.

Informații suplimentare online

[Raportul 2120 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
